

woord zegt het zelf — draait rond boeken, verhalen en jeugd was het logisch dat bib, CC en jeugddienst samen in zee gingen. Wat wij er zo geslaagd aan vonden? Dat het — vooral door de medewerking van de academie — een namiddag was mét kinderen én voor kinderen. Bovendien hebben we de vruchten kunnen plukken van het feit dat we allemaal een ander publiek hebben of met andere organisaties samenwerken. Zo zorgden actieve leden van de jeugdraad voor de begeleiding van de groepen. Het zou een hele operatie worden om dit allemaal zelf te doen. Kinderen kwamen via de jeugdbeweging in contact met verhalen — ook iets wat ze niet elke zondag doen.”

NACHTJE BIB'BEN IN BORNEM

Wat is er heerlijker dan 's nachts met pyjama en slaapzak de bib helemaal in te palmen? Dat moeten de 28 kinderen gedacht hebben die zich tijdens het startweekend van de Jeugdboekenweek installeerden met hun bedjes en matrassen tussen de boekenrekken. “Een experiment, voor herhaling vatbaar”, vertelt **Katia De Pooter**. “We kozen er bewust voor om via de scholen en een brede oproep een ruimer en nieuwer publiek te bereiken dan onze trouwe lezers van de kinder- en jongerenjury-werking (de KJV beoordeelt via een leesgroep boeken). We hebben het maximum aantal deelnemers verhoogd wegens succes en nog hebben we enkele kinderen moeten teleurstellen. Het was onze bedoeling om jeugdige lezers de bib op een andere manier te laten ontdekken. Het is fijn om ook op hun enthousiasme te kunnen rekenen. We willen met ‘het Nachtje bib’ de kinderen evengoed laten genieten van mooie verhalen, zoals dat van Loewie en het mysterieuze boek als samen iets spannends beleven in de bib. Met raadselachtige opdrachten. En ons in het donker nestelen in een gezellige voorleeshoek. 's Ochtends stond er een pannenkoekenontbijt klaar. We planden avondvullende activiteiten, maar de kinderen vonden het ook fantastisch om stilletjes weg te dromen met een boek. En mooi meegeenomen: de bib in Bornem is ondertussen een flink aantal ambassadeurs rijker, die we nog zullen aanspreken.”

TIK TAK BOEKENDAG IN SINT-NIKLAAS

Het was eens iets anders, een verwelkoming door Cleopatra, alias **Veerle Van Aken**, de verantwoordelijke van de jeugdafdeling. Voor de gelegenheid waren alle medewerkers gehuld in een historisch kostuum en werd een middeleeuws tentendorp opgetrokken rond de bib. Gezinnen genoten er van

proeverij, waarzeggerij, oude volksspellen ... kortom zeer uitnodigend om de bib binnen te wandelen. Dit alles op een zonnige zondagochtend bij de aftrap van de Jeugdboekenweek in Sint-Niklaas. Veerle beschrijft de aanpak: “Sinds een aantal jaren opent de bib hier op zondagvoormiddag. En wat blijkt? Het is onze topdag geworden. Daarnaast wilden we ook bewust werk maken van een sterk vrijetijdsaanbod voor kinderen en hun gezinnen tijdens de Jeugdboekenweek. We hebben beide gecombineerd. En we grijpen ook alle kansen om een sterke samenwerking met verschillende partners uit te bouwen. In aanloop naar Erfgoeddag zette het Stadsarchief oude voorwerpen in de kijker in de bib en zorgde voor een authentieke tijdscapsule. De kinderen konden spulletjes ter bewaring kwijt in een raket. De leerlingen van de technische school staken een teletijdmachine in elkaar die ons flitste naar de oertijd, om er zelf grottekeningen te maken en op de foto te gaan met echte dino's. Leerlingen en leerkrachten van het DKO gaven een aperitiefconcert tussen de rekken. Maar we verloren de fijne kinderboeken en -verhalen niet uit het oog. Ook de voorleescaravan en de boekenverkoop waren een succes. En we bleven in ons scholenaanbod stevig inzetten op het jeugdboekenweekspel voor de klassen.”

JEUGDBOekenWEEK GENT IN KINDERHANDEN

De Jeugdboekenweek en het feest in Bib Zuid dragen een mooie lange geschiedenis. Elk bibliotheekfiliaal krijgt een eigen activiteit, klassen schrijven in op een bibspel en als afsluiter is er een groot feest voor jong en oud. Met het oog op de nieuwe bib aan de Waalse Krook koos Gent dit jaar voor een participatieve werking. **Anneleen Schelstraete** coördineerde de aanpak. “Wat als we het publiek waar we tenslotte de Jeugdboekenweek voor organiseren eens de touwtjes in handen gaven? Voor sommige collega's een gek idee dat veel vragen oproep: programmeren we dan zelf niets? En wie krijgt het voor het zeggen? Na een zoektocht en overleg gingen we voor twee vijfde klassen. Zij werden onze meter en peter en kregen volledig carte blanche. Het Jeugdboekenweekexperiment was geboren! We doopten hen even tot vips van de bib en ze namen een kijkje achter de schermen. Vervolgens gingen ze brainstormen en kwamen met de gekste ideeën. Resultaat: een jeugdboekenweekfeest met een verrassend programma waarin alle ideeën van de klassen aan bod kwamen. Vernieuwend ook! Want zelf waren we zeker niet op een klokkenorkest

of een kookworkshop met grootmoeders hapjes gekomen. De vijfdeklassers waren onze enthousiaste ambassadeurs. Alvast een aanpak die wij willen hernemen in de volgende editie Jeugdboekenweek 2014 rond 'Gevaar'.”

- > **Met dank aan: Silke D'Hondt, Katia De Pooter, Veerle van Aken, Anneleen Schelstraete en Stichting Lezen.**
- > **Meer info over Jeugdboekenweek voor de bibliotheken: LOCUS vzw, Herlinde De Vos, herlinde.devos@locusnet.be, 02/251.10.51.**

Herlinde De Vos

Vlaamse studiedag digitale week 2013 The digital society: van digitale geletterdheid tot digitale participatie 22 maart 2013 - Brussel

Een laptop, smartphone, e-reader of tablet. Er zijn nog maar weinig mensen die niet weten wat dat is. Althans, dat zou je denken als je op de trein onderweg naar — ik zeg maar wat — een studiedag over digitale participatie even rondom je kijkt. Je kunt je eigen e-reader vergelijken met het exemplaar dat de dame tegenover jou in haar hand heeft. In het stoeltje aan de overkant zitten er twee collega's een of ander spel te spelen op hun tablet, dolle pret! En wanneer de trein onverwachts vaart mindert worden er meteen een tiental smartphones uit handtassen en rugzakken opgediept om railtime te consulteren. Als ze daarvoor al niet in gebruik waren om de nieuwste Netsky of Bowie te beluisteren. Af en toe zie je nog eens een laptop opduiken waarop de eigenaar in kwestie naar hartenlust zijn of haar gevechtssporten oefent.

Dat de gemiddelde mens op de trein van 8.15 u. naar Brussel op vrijdagochtend niet de gemiddelde mens tout court is, daarmee vertel ik geen nieuws. Maar is die gemiddelde mens dan ook wel zo mee in de digitale wereld?

Volgens **professor Van Dijk** (Universiteit Twente) heeft in België 80% van de huishoudens toegang tot internet. In Nederland ligt dat aantal met 95% nog hoger (Nederland is daarmee koploper in

de EU, terwijl België zelfs de top vijf niet haalt). Maar wat is dat, toegang? Worden mensen die af en toe in de bibliotheek iets gaan opzoeken voor school daar ook bij gerekend? Nog volgens professor Van Dijk is er meer nodig dan enkel het beschikken over een internetverbinding en de bijbehorende apparatuur. Je moet gemotiveerd zijn om internet te gebruiken, en je moet daarenboven over een aantal vaardigheden beschikken. Dat laaggeschoolden op alle vlakken slecht scoren is geen wonder te noemen. Wat wel opviel is dat, volgens het onderzoek in het UT Medialab, jongeren wel denken dat ze voldoende communicatieve en strategische vaardigheden hebben, maar dat ze eigenlijk slechter scoren dan ouderen (die op hun beurt dan weer denken dat ze de jongeren niets te leren hebben).

Uit de voorbeelden van professor Van Dijk blijkt duidelijk dat de focus verschoven is. Het is passé om acties te ondernemen om iedereen digitaal te krijgen. De digitale kloof zit hem nu in het gebruik van internet: niet iedereen heeft dezelfde

vaardigheden, niet iedereen die internet actief gebruikt doet dat om dezelfde redenen. Nochtans zouden mensen wel hun voordeel halen uit het gebruik van internet. Bij het vinden van een nieuwe baan, het goedkoopste product of zelfs een nieuwe partner. De heer Van Dijk sloot dan ook af met de boodschap dat de nodige vaardigheden en 'serieus' gebruik van de digitale media de sleutel vormen tot participatie in de informatiemaatschappij, en dat die dus op zo veel mogelijk manieren moeten worden bevorderd. Mooi idee, maar ik bleef toch met het gevoel zitten dat niet iedereen zozeer mee wil met de informatiemaatschappij. En dat dat niet eens zo'n probleem hoeft te zijn, als er maar begrip is van beide kanten. En dat er andere ongelijkheden in de maatschappij zijn die dringender moeten aangepakt worden. Maar ik ben dan ook niet meteen de meest grote fan van 'de Informatiemaatschappij'. Oh, dat viel nog niet op?

Nog een stap verder dan, want wie digitaal geletterd is kan nu ook digitaal

participeren. Zo liet **Eric Goubin** (Memori, Thomas More) ons een sterk staaltje e-government zien. Knappe voorbeelden, dat wel. Al rezen in het publiek wel meteen vragen over de haalbaarheid in het licht van besparingen en diensthoofden/ beleidsmakers die geen *digital champions* zijn. Mijns inziens verschoof de aandacht voor mensen die niet mee willen of kunnen in de informatiemaatschappij meer en meer naar de achtergrond.

Als tegengewicht was er wel de e-award voor Recup PC, een project van Digipolis/ Digitaal.Talent@Gent waarbij zeventien gezinnen in armoede een jaar lang gratis konden beschikken over een computer met internetverbinding en de nodige software. Naast de fysieke middelen werden ze gedurende dat jaar ook opgeleid en ondersteund in het gebruik van de computer en hun ontdekkingstocht op het wereldwijde web.

Klaartje Brits

TOEPASSING

Publiceer zelf eens een boek... snel en eenvoudig

Ilse Depré, OB Leuven

Het digitale tijdperk heeft voor een nieuwe trend gezorgd: selfpublishing, of het zelf publiceren van je boek. Voor de verspreiding van een e-boek heb je immers enkel een (gratis) programma nodig om je tekst te converteren naar een geschikt formaat (bijv. EPUB) en een website om het bestand aan te bieden. Op de Engelstalige markt kan je als beginnend auteur op ontelbare digitale platformen en communities terecht om je boek te promoten en van commentaren te voorzien.

Vorige zomer bleken 27 van de top-100 verkochte e-boeken in de VS door de auteur zelf gepubliceerd te zijn. Een deel van deze werken wordt na een tijdje opgepikt en in boekvorm op de markt gebracht. Enkel groeiden zelfs uit tot een ware hype, waaronder *Fifty Shades of Grey*, dat

ontstond als fanfictie, en een tijdlang op de website van de auteur vrij te lezen was.

Er zijn heel wat e-boekplatformen die inspelen op deze trend en toelaten om niet enkel digitale boeken te downloaden, maar ze ook te publiceren. Wattpad is zo'n site, met een gerelateerde app. Je kan er niet enkel heel wat boeken uit het open domein downloaden, het bevat ook duizenden recente (zelf Nederlandstalige) boeken, geschreven door (nog) onbekende auteurs. Wie zelf schrijfaspiraties heeft kan meteen aan de slag. Nu nog op de tablet, straks misschien ook op de rekken van de bib?